

PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY ZESPOŁU SZKÓŁ W CHODLU

r. szk. 2018 / 2019

WSTĘP

Szkoła realizuje zadania opiekuńcze, wychowawcze i dydaktyczne uwzględniając poziom rozwoju psychofizycznego ucznia, jego potencjał i możliwości intelektualne, ale przede wszystkim pozytywne i mocne strony. Duże znaczenie dla rozwoju jednostki ma również sytuacja rodzinna i najbliższe środowisko rówieśnicze. Wychowanie we wszystkich obszarach działania szkoły jest nierozłącznie związane z kształceniem. Obejmuje przygotowanie do życia rodzinnego, społecznego oraz do pełnienia ról społecznych i jest prowadzone w współpracy z rodziną i środowiskiem lokalnym. Celem oddziaływań wychowawczych jest wzmacnianie jednostki oraz budowanie jej odporności w celu ułatwienia jej radzenia sobie z wyzwaniami codziennego życia.

Szkoła kształtuje umiejętność współdziałania w grupie, zachęca do rozwijania zainteresowań, umożliwia działania w kołach zainteresowań, przez co uczy rzetelnej pracy. Szkoła ma za zadanie wyrównywać szanse edukacyjne uczniów i prowadzić profilaktykę społeczną ukierunkowaną na szukanie sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorców do naśladowania.

Program wychowawczo –profilaktyczny obejmuje:

- I. Podstawę prawną
- II. Cele programu
- III. Rolę i zadania wychowawcze nauczycieli.
- IV. Rolę i zadania wychowawcy.
- V. Obszary tematyczne, treści i działania wychowawczo – profilaktyczne.
- VI. Współpraca szkoły z rodzicami i ich rola w procesie dydaktyczno – wychowawczym.
- VII. Tematy lekcji do realizacji w ramach godzin wychowawczych.
- VIII. Harmonogram imprez, uroczystości i wydarzeń szkolnych.

I. PODSTAWA PRAWNA

Podstawę prawną Programy Wychowawczo – Profilaktycznego Zespołu Szkół w Chodlu stanowią:

- Ustawa o systemie oświaty .
- Statut Szkoły.

II. CELE PROGRAMU

- Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie i rodzinie oraz do pełnienia różnych ról społecznych;
- Wspieranie rozwoju intelektualnego, psychofizycznego, społecznego;
- Kształtowanie postaw społecznych i umiejętności budowania właściwych relacji z innymi;
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym i podejmowanie działań profilaktycznych;
- Propagowanie edukacji prozdrowotnej
- Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich – ukazywanie wartości, norm, wzorów zachowań;
- Motywowanie rodziców do współpracy ze szkołą;
- Podtrzymywanie tradycji szkolnych, lokalnych, regionalnych i państwowych.

Uwzględniając cele nauczania i wychowania, szkoła :

UMOŻLIWIA:

- zdobycie wykształcenia;
- rozwój umiejętności porozumiewania się w mowie i piśmie;
- poznawanie i rozumienie świata;
- ujawnienie i rozwijanie zainteresowań i uzdolnień;
- poszukiwanie życiowych wartości, kształtowanie i ocenę własnej wartości i osobowości;
- rozwijanie potrzeby doskonalenia się;
- przygotowanie do samodzielnego współtworzenia świata, odnajdywania w nim własnego miejsca, samoidentyfikację społeczną, kulturową i narodową;

- kształtowanie postaw patriotycznych, poczucia przynależności do społeczności lokalnej, rówieśniczej, społecznej;

ZAPEWNIĄ:

- bezpieczeństwo, opiekę, przyjazne i korzystne warunki dla edukacji i rozwoju;
- poszanowania praw dziecka, ucznia i człowieka;
- warunki prawidłowego rozwoju psychofizycznego.

WSPIERA:

- rozwój osobowości w zgodzie z systemem wartości, poszanowania, respektowania praw innych;
- wartości uniwersalne, przyjęte normy;
- samorealizację.

ABSOLWENT ZESPOŁU SZKÓŁ W CHODLU:

- powinien znać swoją osobowość, jej mocne i słabe strony, potrafić je właściwie korygować i umiejętnie wykorzystać;
- powinien znać i rozumieć istotę, metody i formy rozwoju i samodoskonalenia;
- powinien mieć świadomość zasad etyczno – moralnych i odpowiedzialności za swoje czyny;
- powinien rozumieć potrzebę przygotowania i podjęcia życia rodzinnego i odpowiedzialnego macierzyństwa/ojcostwa;
- powinien znać problemy współczesnego świata oraz rozumieć istotę odpowiedzialności za zagrożenia jakie niesie współczesność;
- powinien znać zasady bezpieczeństwa, higieny życia i pracy;
- powinien znać zasady kultury słowa, bycia i dobrych obyczajów.

III. ROLA I ZADANIA WYCHOWACZE NAUCZYCIELI

Zmiany, które w ostatnich latach zachodzą w Polsce, sprawiły, że otaczający nas świat uległ radykalnej przemianie, a to przyczyniło się do wzmożonego poczucia braku perspektyw życiowych wśród dzieci i młodzieży. Coraz częściej mamy do czynienia z

problemem odnalezienia własnej podmiotowości przez młodych ludzi. Sprzyjają temu towarzyszące na co dzień współczesnemu, młodemu człowiekowi tymczasowość, nieprzewidywalność, niepewność jutra, nadmiar informacji oraz ciągła dezaktualizacja wiedzy. W świecie zgiełku, hałasu, braku smaku, tandety, bezguścia i łatwizny, młodzież coraz częściej doświadcza uczucia braku sensu życia oraz narastającej bezradności.

Nasila się ona jeszcze bardziej w momencie, kiedy pojawiają się trudności z odnalezieniem fundamentalnych wartości, które są nieobecne nawet w miejscach, w których się nie spodziewamy. Funkcjonowanie w takim świecie wiąże się, w przypadku dzieci i młodzieży z koniecznością szukania sposobów radzenia sobie z zagrożeniami związanymi zarówno z poszukiwaniem własnej tożsamości, jak i wzorców do naśladowania, które często młode pokolenie znajduje w wymyślonej rzeczywistości, kreowanej głównie przez wszechobecne mass media. W związku z tym przed współczesnymi nauczycielami stoi bardzo odpowiedzialne zadanie, jakim nie jest jedynie przekazywanie wiedzy, ale kreowanie i wspieranie wszechstronnego rozwoju indywidualnego i społecznego ucznia.

Wszechstronność rozwoju oznacza, że w miarę możliwości nauczyciele powinni wspomagać rozwój osobowy ucznia w każdej działalności edukacyjnej, w szczególności w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym i duchowym. Głównymi narzędziami tego rozwoju powinny być zajęcia edukacyjne, konstruowane i realizowane w sposób umożliwiający uczniom przyswojenie ze zrozumieniem określonych treści edukacyjnych, możliwości ich praktycznego stosowania.

Zadania wychowawcze szkoły, realizowane przez nauczycieli podczas zajęć dydaktyczno – wychowawczych powinny motywować uczniów do samodzielnego tworzenia koncepcji własnego życia, uczyć realizacji przyjętych celów w oparciu o uczciwość i rzetelną pracę, rozwijać samoaktywizację wychowawczą i zawodową.

Nauczyciele i uczniowie powinni kształtować w sobie postawę dialogu. Dialog w edukacji jest możliwy we współdziałaniu, współpracy, w atmosferze ufności, poczucia bezpieczeństwa i aprobaty dla indywidualności każdego wychowanka, jego niepowtarzalności. Uczeń musi wierzyć, że w każdej sytuacji może liczyć na pomoc i zrozumienie ze strony nauczyciela, a wtedy na pewno ulegnie zwiększeniu jego wiara we własne siły i możliwości, przy jednoczesnym poczuciu odpowiedzialności za zadania powierzone mu przez jego nauczyciela czy wychowawcę.

IV. ROLA I ZADANIA WYCHOWAWCY KLASY

Wychowawca jest osobą, która powinna znać zarówno potrzeby ucznia, jak i całego zespołu klasowego. Powinien on wiedzieć jak uczeń funkcjonuje w zespole klasowym i uczniowskim oraz jaką zajmuje w nim pozycję. Jego zadania to:

1. Systematyczne sprawdzanie postępów w nauce, frekwencji na zajęciach lekcyjnych oraz analiza przyczyn jego wszelkich niepowodzeń dydaktycznych i wychowawczych swoich uczniów.
2. Poznanie struktury zespołu klasowego i stworzenie optymalnie bezpiecznego i zintegrowanego zespołu, w którym każda jednostka będzie czuć się bezpiecznie i będzie traktowana jest w sposób podmiotowy.
3. Opracowanie rocznego plan pracy wychowawczej.
4. Pomoc w wyborze samorządu klasowego oraz ustalenie jego praw i obowiązków wynikających ze Statutu Szkoły.
5. Organizowanie wycieczek, imprez klasowych oraz aktywne w nich uczestnictwo, a także angażowanie uczniów do udziału w uroczystościach szkolnych i pozaszkolnych.
6. Organizowanie spotkań z rodzicami (wywiadówki, spotkania indywidualne) i angażowanie rodziców w życie klasy i szkoły.
7. W celu zapewnienia właściwych warunków do kształcenia i wychowania powinien poznać środowisko rodzinne ucznia, stopień zaspokojenia jego podstawowych potrzeb.
8. Nawiązanie kontaktu z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, OPS - em, GOPS-em, kuratorem sądowym, policją.
9. Dbalność o przestrzeganie praw i obowiązków uczniów w szkole.
10. Pomoc w rozwiązywaniu konfliktów na linii uczeń – uczeń, uczeń – nauczyciel.
11. Reprezentowanie klasy podczas rad pedagogicznych.

Duże znaczenie dla postrzegania roli wychowawcy zajmuje jego działalność innowacyjna, dzięki której potrafi zachęcać uczniów do uznania uczenia się za czynność nagradzającą, umożliwiającą samorealizację, dostarczającą osobistej satysfakcji i wzbogacającą ich życie.

Rola zarówno wychowawcy, jak i nauczyciela jest przygotowanie uczniów do funkcjonowania w zmieniającej się rzeczywistości, a to z kolei wiąże się z umiejętnością tworzenia właściwego klimatu w klasie i wyzwolenia w uczących się potrzeby zadawania pytań oraz podejmowania działań wynikających z ich własnych zainteresowań. W związku z

tym osoby te powinny uczyć młodych ludzi samodzielności, twórczego myślenia i działania, skutecznego komunikowania się, współdziałania w zespole, a także motywacji do poszukiwania nowych rozwiązań, dyskusowania na interesujące ich tematy, wymieniania się własnymi doświadczeniami z innymi, wyszukiwania potrzebnych informacji, porządkowania ich oraz rozwiązywania problemów. Kształtowanie rozwoju osobowego i społecznego dzieci i młodzieży, zdrowia fizycznego i psychicznego staje się jednym z czynników umożliwiających rozwój wytrwałości w realizacji stawianych sobie celów.

V. OBSZARY TEMATYCZNE, TREŚCI I DZIAŁANIA WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNE

1. ZDROWIE – edukacja zdrowotna.

- Nabycie i rozwijanie umiejętności radzenia sobie ze stresem oraz sposoby radzenia sobie w sytuacjach stresowych.
- Rozwijanie postaw prozdrowotnych, doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat wczesnej identyfikacji zmian chorobowych we własnym ciele (np. wczesna identyfikacja zmian na skórze, potrzeba samobadania piersi u kobiet itd.) w celu ochrony zdrowia.
- Doskonalenie umiejętności identyfikowania i wyrażania własnych uczuć.
- Asertywne radzenie sobie w relacjach z innymi; rozwijanie empatii, wrażliwości na potrzeby innych oraz umiejętności udzielania wsparcia emocjonalnego.
- Rozwijanie umiejętności dokonywania oceny własnych umiejętności życiowych i planowania ich rozwoju, wyznaczania sobie celów krótko- i długoterminowych.
- Doskonalenie umiejętności planowania, organizowania oraz oceniania własnego uczenia się, planowania przyszłości oraz wyznaczania celów i ich realizacji.
- Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału.
- Kształtowanie umiejętności rozpoznania i radzenia sobie z objawami depresji u siebie i osób w swoim otoczeniu.
- Wykorzystywanie w praktyce wiedzy z zakresu zagrożeń psychofizycznych w okresie adolescencji: zaburzenia odżywiania (anoreksja, bulimia); zagrożenia związane z nadużywaniem ogólnodostępnych leków.
- Propagowanie zachowań zdrowotnych poprzez utrwalanie zachowań sprzyjających zdrowiu w kontekście całego dalszego życia.

- Doskonalenie umiejętności organizowania zajęć oraz prawidłowego zarządzania czasem.
- Rozwijanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialność za swoje działania i decyzje.

2. RELACJE – kształtowanie postaw społecznych.

- Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji oraz ich rozumienia.
- Doskonalenie umiejętności tworzenia relacji opartych na wzajemnym szacunku i zaangażowaniu obydwu stron.
- Rozwój zaangażowania w różne formy aktywności (koła zainteresowań, wolontariat itp.).
- Kształtowanie pozytywnego poczucia własnej wartości, min. Poprzez rozwój kompetencji uczniów z zakresu wyrażania i przyjmowania pochwał.
- Rozwijanie kompetencji z zakresu rozwiązywania konfliktów z zastosowaniem negocjacji i mediacji.
- Podejmowanie działań nastawionych na różne obszary ludzkich problemów w kontekście udzielania pomocy (wolontariat).
- Budowanie w klasie bezpiecznego środowiska umożliwiającego koncentrację na nauce poprzez działania integracyjne.
- Zwiększanie umiejętności budowania podmiotowych relacji z innymi, opartych na szacunku, akceptacji i zrozumieniu.
- Kształtowanie umiejętności spostrzegania stereotypów i uprzedzeń. Rozwijanie kompetencji komunikacyjnych, uważności i empatii.
- Przygotowanie uczniów do funkcjonowania w dorosłym życiu i akceptowania stanów psychofizycznych związanych z tym okresem.
- Doskonalenie umiejętności nawiązywania relacji interpersonalnych zarówno w życiu prywatnym, jak i zawodowym.

3. KULTURA – wartości, normy, wzory zachowań.

- Rozwijanie postaw prospołecznych i obywatelskich w duchu poszanowania wartości uniwersalnych, narodowych, państwowych i lokalnych.
- Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które wpływają na zachowanie.

- Poszerzanie wiedzy na temat innych kultur oraz rozwijanie umiejętności korzystania z niej w kontakcie z przedstawicielami innych narodowości.
- Rozwijanie umiejętności realizacji własnych celów w oparciu o rzetelną pracę i uczciwość.
- Rozwijanie umiejętności właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.
- Doskonalenie umiejętności wykorzystywania wiedzy na temat praw i obowiązków obywateli.
- Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów na zachowanie.
- Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.
- Wyrażanie własnego zdania na temat różnych problemów oraz uzasadniania go.
- Rozwijanie Wiedzy na temat różnych kultur i ich wkładu w rozwój cywilizacji.
- Rozwijanie i utrwalanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości oraz postaw.
- Zwiększenie umiejętności zaspokajania potrzeb psychoemocjonalnych w sposób zgodny z przyjętymi normami, regułami, zasadami.
- Budowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby, np. świadomości mocnych i słabych stron, zaufania do siebie.
- Rozwijanie kreatywności oraz umiejętności zespołowego działania i logicznego myślenia u uczniów.
- Doskonalenie kompetencji z zakresu uczestnictwa w rozmowach kwalifikacyjnych i wystąpieniach publicznych.

4. BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)

- Rozwijanie postaw aprobujących abstynencję i unikanie substancji psychoaktywnych w wymiarach : emocjonalnym (pozytywne stosunek do abstynencji), poznawczym (dysponowanie wiedza n temat zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych) i behawioralnym (nieużywanie substancji psychoaktywnych).
- Rozwijanie aktywnej postawy w obliczu trudnych życiowych problemów.

- Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń cywilizacyjnych (uzależnienia, sekty, subkultury, choroby) i manipulacji polityczno – gospodarczych (rasizm, nietolerancja, terroryzm, rozpad więzi rodzinnych , brak ideałów, nachalna reklama itp.)
- Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.
- Doskonalenie umiejętności dostrzegania konsekwencji zachowań wobec innych.
- Doskonalenie umiejętności podejmowania racjonalnych decyzji w oparciu o posiadane informacje i ocenę skutków własnych działań.
- Wykorzystanie w praktyce wiedzy dotyczącej bezpiecznego posługiwania się komputerem i jego oprogramowaniem oraz zasad bezpieczeństwa w sieci.
- Wykorzystywanie w praktyce umiejętności rozpoznawania i radzenie sobie z niepożądanymi wpływami środowiska rówieśniczego, środków masowego przekazu, reklamy.
- Dostrzeganie wyzwań i zagrożeń związanych z pełnieniem nowych ról społecznych.
- Kształtowanie postaw zapobiegających wczesnym kontaktom seksualnym i związanych z nimi problemów.
- Utrwalanie informacji o bezpiecznych zachowaniach podczas korzystania z portali społecznościowych oraz metodach przeciwdziałania cyberprzemocy.
- Wzmacnianie norm ograniczających zachowania ryzykowne oraz korygowanie błędnych przekonań na ich temat.
- Wzmacnianie norm redukujących ryzyko eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi.

VI. WSPÓŁPRACA SZKOŁY Z RODZICAMI I ICH ROLA W PROCESIE DYDAKTYCZNO – WYCHOWAWCZYM

Współpraca z rodzicami rozpoczyna się w momencie przyjęcia ucznia do szkoły. Rodzice mają prawo do decydowania o całym procesie wychowywania dziecka uznając, że najważniejsze środowisko wychowawcze to dom rodzinny.

Rodzice współpracują ze szkołą poprzez aktywny udział w życiu klasy i szkoły zgodnie z uprawnieniami zawartymi w Statucie Szkoły. Organizowane są okresowe spotkania z rodzicami, które służą informowaniu ich o postępach i wynikach w nauce, frekwencji, zachowaniu oraz szczególnych osiągnięciach. Zgodnie z potrzebami, rodzice zapraszani są również na indywidualne spotkania z wychowawcą klasy, nauczycielami uczącymi, pedagogiem szkolnym lub dyrektorem szkoły.

W celu rozwijania i wzmacniania więzi rodziców ze środowiskiem szkolnym dziecka zapraszani są do udziału w uroczystościach, imprezach szkolnych oraz innych ważnych wydarzeniach.

Przedstawiciele rodziców tworzą Radę Rodziców.

VII. TEMATY LEKCJI DO REALIZACJI W RAMACH GODZIN WYCHOWAWCZYCH

I. ZDROWIE

1. Zdrowie psychiczne a zdrowie fizyczne.
2. Jak dbać o swoje zdrowie?
3. Strategie radzenia sobie ze stresem.
4. Jak rozpoznawać i nazywać uczucia?
5. Jak radzić sobie w sytuacjach traumatycznych ?
6. Jak umiejętnie organizować czas wolny?
7. Właściwe formy odpoczynku i relaksu.
8. O czym świadczą zmiany w moim wyglądzie? Jak identyfikować wszelkie zmiany chorobowe?
9. Umiejętność rozpoznawania i radzenia sobie z objawami depresji.
10. Umiejętność nazywania i kontrolowania emocji.

II. RELACJE

1. Umiejętność budowania relacji w oparciu o wzajemny szacunek i zaangażowanie.
2. Asertywna krytyka – czyli umiejętność dokonywania zmian swoich postaw i zachowań.
3. Podejmowanie działań na rzecz innych.
4. Stereotypy – czy należy z nimi walczyć?
5. Kompetencje komunikacyjne.

6. W jaki sposób nawiązywać i podtrzymywać relacje interpersonalne?

III. KULTURA

1. Kultura na co dzień, czyli co można a czego raczej nie wypada robić.
2. Kultura słowa – dlaczego i czy jest ważna?
3. Umiejętność dokonywania analizy norm społecznych i wartości.
4. Prawa i obowiązki obywateli.
5. Wpływ mediów na nasze życie.
6. Różnice kulturowe.

IV. BEZPIECZEŃSTWO

1. Środki psychoaktywne.
2. Czym jest uzależnienie i jak się przed nim uchronić?
3. Sztuka mówienia NIE.
4. Jak być asertywnym?
5. Umiejętność podejmowania decyzji w sytuacjach trudnych.
6. Bezpieczeństwo w sieci.
7. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z portali społecznościowych.
8. Dlaczego nie jestem anonimowy w sieci? Czym jest cyberprzemoc?
9. Zagrożenia cywilizacyjne – czy potrafimy je rozpoznawać i nazywać?
10. Zagrożenia związane z pełnieniem ról społecznych.

VIII. HARMONOGRAM IMPREZ I UROCZYSTOŚCI I WYDARZEŃ SZKOLNYCH

1. Rozpoczęcie roku szkolnego – wrzesień
2. Dzień Edukacji Narodowej – 14 października
3. Wszystkich Świętych – 1 listopad
4. Narodowe Święto Niepodległości – 11 listopad
5. Zimowa przerwa świąteczna - grudzień / styczeń
6. Święto Trzech Króli – 6 styczeń
7. Studniówka klasy maturalnej – luty
8. Walentynki 14 luty
9. Ferie zimowe styczeń/luty

10. Dzień Kobiet 8 marzec
11. Pierwszy dzień wiosny 21 marzec
12. Wiosenna przerwa świąteczna marzec/kwiecień
13. Święto pracy – 1 maj
14. Uchwalenie konstytucji 3 maja – 3 maj
15. Egzaminy maturalne – maj
16. Boże Ciało – maj / czerwiec
17. Egzaminy zawodowe – czerwiec
18. Zakończenie roku szkolnego – czerwiec

Opracowała: Agnieszka Maj – pedagog szkolny